

KUSTBON

Veckofidning för svenskarna i Esfland.

Fjärde årg. N:o 37—38.	Prenumerationspris. 1 månad Mr. 12:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:75 I Finland: 1 månad Fmk 1:50	Utkommer alla onsdagar. Redaktion: N. Blees, Riddaregatan 3 Reval. Einar Bäck, (ansv.), Kristinestad.	Annonpris. 2 mk pr mm. I Sverige: 10 öre pr mm. I Finland 30 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	21 dec. 1921.

Vid julelden.

*Vår brasa susar mäktigt
i julens mörka kväll.*

*Dess tusen flammor stiga sam-
manlödda*

*till en och samma låga
från spiseln's svarta häll
mot sky och stjärnor över him-
len strödda.*

*Av gågna tiders glömda släktors
svunna julars bål*

*en rest, ett minne är vår bra-
sas flamma*

*Fast den ej fötts vid helig
flintas*

slag mot signat stål

*är lågans mening innerst ock
densamma.*

*Som gråa tiders hedning satt
i grottans mörka skjul*

*i ängslan inför mörker utan
ända*

*och väntade och väntade
att årets tröga hjul*

*sig skulle tungt mot sol och
sommar vända,*

*så sitta sena tiders barn
i sena tiders hus*

*och vänta, när de långa nätter
skrida,*

*och längta i sitt hjärta
och ropa efter ljus*

*ur snö och köld på årets mör-
ka sida.*

Carl Larson i By

Samling kring svenska minnen.

Den utlandssvenska utställningen, som år 1923 kommer att äga rum i Göteborg är ett vackert företag av utomordentligt stor räckvidd. Här i denna stolta handelsstad samlas svenskar från skilda länder för att se en skymt av de olika svenska folkspillrornas kulturella utveckling under flydda år och dagar samt stifta bekanskap med varandra och med moder Sveas egna barn. Det blir ett kärt möte efter långa irrfärder ute bland folken för somliga, för andra åter blir det uppfyllelsen av livligt närda drömmar och förhoppningar att en dag äntligen få se och sammanträffa med kusinens kusin inom den stora svenska folkfamiljen och tala om ljuvt och lett. De många svenska hemmen ute i länderna ha sin egen historia, utställningen vill ge en om ock ofullständig bild av dessa hem i öster och väster, norr och söder, där svenska hjärtan klappa varmt för språk och stam och allt vad ett kärt kulturarv innesluter. Fädernas och förfäders flit och omtanke skola tala i de många små och stora föremål, som utgöra inredningen till alla dessa utlandssvenska hem, och visa, att under många

och långa århundraden den svenska tanken alltjämt upprätthållit den andliga förbindelsen med det gamla moderlandet. Tidernas skiften, politiska vindkast och omvälvningar, avståndet från huvudstammen, ingenting har kunnat avskära denna förbindelse, så länge det svenska hjärtat ännu var varmt för arvet, och sinnet ännu bar den urgamla ärlighetens stämpel, som alltid varit svenskars stolthet och allt framgent måste hållas högt i ära.

Samlingen kring dessa minnen skall, därom kan varje rättänkande svensk man och kvinna vara fullt övertygad, stärka de band, som ännu sammanhålla svenskar jorden runt, och ge dem nytt mod att i alla skiften gå fram sin väg som goda svenskar. Därav följer ock, att alla svenskar i främmande länder böra på allt sätt underlätta arbetet för denna utställning. Många kunna ej göra mycket, men litet kunna alla göra.

Svenskar jorden runt! Möten edra fränder vid den allsvenska samlingen i Göteborg år 1923 och visen i handling, att ni ännu besitta det urgamla arv, som en huld försyn förlänat vår ädla stam.

Mottag en varm svensk julkhälsning!

Jakob Blees.
Reval, december 1921.

Nu är det liv och rörelse på Birkas igen. Tidigt på morgonen slamra grytorna i köket, frukosten sättes på spisen. De långa borden i matsalen dukas. Halv åtta ringer frukostklockan oss samman. I år är det tjugofem elever, åtta gossar och sjutton flickor, som bänka sig kring våra bord i skolsal och matsal. Anmälningarna det här året voro så många, att vi ledsamt nog skulle behövt göra som i fjol, skicka återbud till en del, om inte de flesta från Ormsö, som anmält sig, uteblivit. Sex kommo emellertid därifrån och till vår glädje kom det tre från Odinsholm och två från Rågöarna. De andra äro från Nuckö, Rickholz och Korkis, och en kommer från det inre Estland.

När frukosten är undanstökad, ringer skolklockan, och efter sång och morgonbön börja lektionerna för dagen. Det läses och samtalas, skrives och räknas fyra timmar i sträck med

några kortare raster, och innan middagen serveras, det är klockan ett, få gossarna sig en halvtimmes gymnastik. Någon gång blir det också en halvtimmes lek för allesammans till omväxling med stillasittandet. Klockan två äro alla på skolbänken igen. Flickorna ha handarbete, födoämneslära, mjölkhushållning eller annat husligt arbete, medan gossarna plugga kemi, fysik eller jordbrukslära. Så fortgår det till något över halv fem. Då serveras i bästa fall kaffe.

Den övriga delen av eftermiddagen användes efter behag, några sy, andra skriva eller räkna, en och annan har tagit en bok från bokhyllan och ser i eller läser, här och där sitter en grupp och samspråkar eller sjunger. Sången hör hemma här, tidigt och sent hörs den ljuda — från kök och rum, i andra väninngen och i första.

Halv åtta serveras kvällsvar den, och klockan en kvart över nio samlas vi till aftonbön i skolsalen. Sedan går var och en till sitt rum, d. v. s. alla gossarna ha ett tillsamman — tyvärr, och de

sjutton flickorna äro fördelade på tre rum.

De, som framför andra ha rätt att vara trötta, när kvällen kommer, äro inte endast våra lärarinnor, vår husmor sen förra året, fröken Axéll och vår nya lärarinna, fröken Flytström, vilka förutom sina lektioner haft tillsynen över hushållet och la-dugården från morgon till kväll, utan också de flickor, som hela dagen kokat och bakat, skurat och städat. Nästa vecka få de lämna rum för fyra andra, som skola ha sin övning. Förutom de fyra, som varit helt upptagna i köket, ha ett par haft mjölkningen på sin lott, tre ha haft dukningen och serveringen och tillsynen om alla lamporna utan att därför försumma dagens lektioner och läxor. Vatten- och vedhämtningen är gossarnas uppgift. Dessutom förekommer naturligtvis en hel del andra sysslor i ett såpass stort hushåll.

Men Birkas ville ju tjäna så många som möjligt. Förra året höll konsulent Green en serie föreläsningar i jordbruk för traktens lantmän. I år ville vi nå

Gamla julseder i småländska bondehem i slutet av 1800-talet.

Förberedelserna till julfirandet voro stora.

„Det går snart till jul”, så sade gummorna redan i september, när de kommo tillsamman hos varandra för att ysta „julostar.” — Ingen hade så mycket mjölk, att den räckte till en eller flere stora ostar, därför brukade grannhustrurna bära mjölk till varandra, då det skulle ystas till jul. Detta kallades „ystegille”. På det sättet tillkommo julostar-

na. De voro många. Först och främst den stora julosten, som smakades först, när det hölls julkalas i gården, sedan en mindre, som familjen själv använde under julhelgen, och till sist skulle vart och ett av barnen i hemmet ha sin lilla ost.

Ju längre det led på hösten, desto mer blev man varse julstök. — Någon av de första dagarna i december slaktades vanligen en gris i varje bondgård, ty fläsk och kött, sylta och korv hörde till julmaten. — När slakten var undanstökad började man tvätta. Inga smutskläder fingo ligga över julen. Gardiner och mattor gjordes också rena. — Därefter vidtog bakning, och

den tog tid, ty man måste ha rikligt med bröd till helgen. Det bakades ej ånyo på en hel månad — ibland ännu längre. Under julen skulle också grannarna bjudas på kalas och f. ö. vem som kom, främlig eller bekant, måste „fägnas”. Husets folk ville också ha det lite bättre än vanligt vad brödet angick, därför behövdes åtskilligt. Och det var egentligen inte litet. Tre eller fyra sorters rågröd, två slags vetebröd och flera „småkakor” skulle det vara. — Så bryggdes svagdricka av malt, rågkli och humle: s. k. julöl. Det var dock icke rusgivande.

Dagarna strax före jul blevo spislarna kritade och golven sku-

husmödrarna, som gå därhemma i sitt strävsamma arbete. Ett och annat kanske vi kunde hjälpa dem med, om inte mer så åtminstone bereda dem en stunds trevnad. Ett sådant försök gjordes i går, då husmödrarna häromkring inbjudits. Både gifta och ogifta, unga och gamla till ett antal av över trettio hade hörsammat inbjudan, så att vårt nya kök var fullsatt, när fröken Axéll började visa vilka goda rätter man kunde tillaga av sill och potatis, nypon, „hoipalbär" och litet potatismjöl. Elden brann i spiseln, pannorna fräste, och arbetet gick med fart. Under tiden dukades kaffeborden i skolsalen, där vi sedan samlades och lyssnade till sång och till tal av pastor Tannebaum. Innan våra gäster gingo hem, fingo de smaka på sillpuddingen, sillbullarna och nyponsoppan, som de hade sett tillredas. Nästa år hoppas vi få se dem hos oss igen.

Så gå dagarna och veckorna. Till omväxling i arbetet kommer förutom den enkla tillställningen igår också de besök Birkas får. En dag uppenbarade sig helt o-

väntat adjutor Lundström från Dorpat. Han skydde inga ansträngningar för att komma till oss. Isarna lågo inte ännu, och han måste fara den långa vägen till Birkas. En skioptikonapparat hade han lånat i Hapsal, och när kvällen kom, tog han oss med på en färd till Spetsbergen. Nästa dag talade han till våra elever i sitt eget ämne — växternas liv, varvid Birkas park släppte till åskådningsmaterialet. Några veckor senare gästade skriftställaren Jakob Blees oss och talade då vid ett tillfälle över det gamla grekiska ordet: „Känn dig själv". Därefter berättade han om gamla seder och bruk från sin barndomstid.

Snart har höstterminen gått och det gamla året är till ända. Sedan väntar ett nytt år med nytt arbete. Då skola också vävstolarna komma i gång. Fröken Flytström håller just på med att sätta upp dem. En ha vi fått låna i Birkas by, den andra är en gåva från en svensk folkhögskola.

Det har varit oss en stor uppmuntran i vårt arbete att se med

vilken villighet, ja, glädje svenskarna hemma i Sverige tänkt på oss och genom många värdefulla gåvor visat sin omtanke. Nu gäller det för oss att inte svika det förtroendet och, att bevara estlandssvenskarnas förtroende, så att även de känna sig manade att ännu mer göra sitt för den skola, som moderlandet förhjälpit dem till.

Birkas, 8 dec. 1921.

EN INTERPELLATION.

I riksdagen ha kommunisterna framställt en interpellation i den karelska frågan. De förfrågade sig därom, huruvida i Dorpats universitet hållits ett studentmöte i avsikt att understöda Karelens samt huru regeringen förhåller sig härtill. Minister Bauer svarade, att ett sådant möte icke hållits, att regeringen till möten av detta slag skulle förhålla sig på samma sätt som till andra möten, samt att regeringen alltid handlat i överensstämmelse med fredsfördraget.

rade i alla rum, tak och väggar rengjordes, kopparkärl och mäsingssaker putsades blanka. Allt skulle göras fint till jul. Varje hem var då en verklighetsbild av ordspråkets beskrivning: „Det ser ut som tre da'r för' jul."

Kvällen före julafton var allt i ordning. I varje fönster hängde nystrukna gardiner och på bordet lågo rena dukar. Inne i storstugan, själva högtidsrummet, voro rankor av färgrikt papper upphängda såväl i taket som på väggarna. Vid ett fönster på rumnets ena gavel stod „högabordet" täckt av en drällduk, nymanglad och vit. På det samma hade ställts ett kronljus med minst tre ljusarmar. Såda-

na tillverkade man själv i hemmet. I ett hörn av rummet stod julgranen, prydd med svenska flaggor, ljus och snövit bomull. Det såg ut, som om den ännu hade snö med sig från skogen. Nere vid dörren fanns den stora, öppna spiseln med sin vida, halvcirkelformiga stenhäll.

Det såg verkligen hemtrevligt inbjudande ut i det enkla tjllet en sådan dag.

På julafton, den 24 december, steg man upp tidigt om morgonen. Redan kl. 2 på natten gingo männen ut på logen för att „tröska otte". Den tiden tröskades alltid rågen med slaga där i bygden. Ungefär klockan 6 på morgonen äts frukost, varefter

kvinnorna gingo till ladugården för att sköta om djuren och männen foro till skogen för att hugga och forsla hem julved. Efter ett par timmar voro de hemma med ett stort lass ved av sönad tall och gran. Fastän man hade tillräckligt med torr ved hemma hemtades likväl denna dag ved från skogen. Sådan var seden. Den hemkörda veden höggs sönder och bars in i någon skrubb eller i köket, ty det var också sed, att varken hugga eller bära in någon ved under själva julhelgen. Det skulle föras in så mycket på julaftonen, att det räckte till efter Trettondagen.

Om jul skulle alla ha det lite bättre än eljest under året. Där-

INSAMLING.

S. O. V. har igångsatt en insamling för Birkas folkhögskola och annat bildningsarbete bland svenskarna i Estland. Tills dato ha följande medel, för vilka föreningen härmed frambär ett hjärtevarmt tack, influ- tit:

Eesti Lloid, Reval	Emk.	5,000:—
N. Blees	" "	1,000:—
Frök. M. Hamberg, Reval	Emk	150:—
Th. Hallin	" "	500:—
J. Talberg	" "	500:—
E. Nysten	" "	1,000:—
Kr. Söderlund, Nuckö	" "	500:—
G. Andersson, Reval	" "	1,000:—
Wilh. Steinberg, Reval	" "	1,000:—
A. Grahn, på genomresa	Emk	1,000:—
Ed. Norlin	" "	1,000:—
Sam Sarvé	" "	1,000:—
D. Belin	" "	1,000:—
Furugård	" "	500:—
E. Sjögren	Kr.	10:—
Ruckman, Reval	Emk	1,000:—
A. Jesmin	" "	500:—
A. Boman, Reval	" "	1,000:—

Summa Emk 17,650:—

Kr. 10:—

Vi uppmana alla, att offra en skärv för S. O. V. Medlen kun-

na lämnas till prosten N. Linderstam, Institutgatan 16, Svenska Folksekretariatet, Dompromenaden 3 samt Kustbons redaktion, Riddaregatan 3.

S. O. V:s
styrelse.

NEUTRALA GOODTEMPLAR-
ORDEN INFÖRD I ESTLAND.

Lördagen den 3 dec. bildades i Dorpat den första grundlogen „Kalévipoeg" av neutrala Goodtemplarorden: „I. O. G. T. n". Till logetemplar valdes adjutor E. Lundström.

Brev till Kustbon.

Svenska Estlands läroverksfråga har genom märket N. A:s sakrika inlägg i Kustbon N:o 32 kommit mycket närmare sin lösning. Ifrån att hava varit en i det blå svävande vacker tanke, har den fått fasta konturer och klara riktlinjer.

För att de ekonomiska svårigheterna ej skola bliva för stora,

finns nog ingen annan utväg än att få begagna annat läroverks lokal och möbler och det t. o. m. på eftermiddagarna. Ett par fasta lärarkrafter torde vara nog, den ena kunde uppbringas inom Republikens gränser. Lärare i språk, gymnastik, teckning m. m. kunna vara icke svenskar.

Platsen? Hapsal. Reval torde nog hava större tillgång på lärarkrafter, möjligen även lokaler, mest även för saken intresserade. Rätt många elever torde även vara att förvänta från svenskar härifrån och Nargö samt Rågöarna. Men de största svensksamhällena Nuckö och Ormsö ligga intill Hapsal. Läroverkets uppgift är att komma den efterblivna landsbygden till hjälp, ej ett fåtal mer eller mindre välsituerade landsmän i huvudstaden till del. Skulle läroverket förläggas till Reval, bleve det ej många från Nuckö och Ormsö, som hade råd att sända sina barn dit. I Hapsal äro levnadskostnaderna billigare och den som känner till landsbygden vet, att elever, som besöka sko-

för blevo även de fattiga ihågkomna med någon gåva på julafton. Bonden och hans hustru följdes åt till byns fattiga den dagen. Vanligen medförde de några vedträn, litet mjölk och varjehanda julmat till dem de besökte.

Även djuren skulle veta, att det var jul. Hästar, kor och oxar finga var sin havrekärve på julkvällen, och till fåglarna satte man också ut kärvar. — Klockan 12 på dagen julafton slutade man att arbeta. Därefter badade alla och togo på sig helgdagskläder.

Nu började julfirandet.

Man samlades i storstugan, gamla och unga, husbönder och tjänare. Alla voro ett och glad- des gemensamt. — På „höga-

bordet" framsattes julosten jämte varjehanda sovel samt en kanna med juldricka. Under förmiddagen kokades kött och fläsk m. m. i en stor gryta. Sedan detta upptagits, sattes grytan på storstugans spiselhäll, och man doppade var sin brödbit i flottet, som fanns däri. Detta kallades „doppa i grytan" och utgjorde jämte det som var framsatt på bordet middagsmålet på julafton. — Ofta skummade man upp flottet från grytan och hällde det i muggar eller kaffekoppar, en för varje person, i vilka var och en sedan doppade sitt brödstycke. — En brödkaka, julosten och kanna med drickat i skulle vara kvar på bordet under hela hel-

gen. Därmed skulle besökande undfågnas. Barnens små ostar liksom de julkakor mor bakat åt dem lågo också på bordet lika länge som de nyssnämnda sakerna. — Sedan en brasa blivit tänd i spiseln, samlade sig alla ikring densamma glatt samspråkande. Tiden gick fort. Kaffe kokades och dracks med vetebröd och goda „kakor" som dopp. När det blev mörkt, tändes julgranen. Man fattade varandra i hand, gamla och unga, för att gå långdans kring granen och sjunga: „Nu är det jul igen." — Alla voro som barn i detta ögonblick. — Så snart granen släckts tändes julljus, den där vackra hemgjorda kronan och

lor i Hapsal, få sin mat hemifrån varje vecka. Hit har man lägenhet varje dag. Här har man även släktingar och bekanta, som ta emot de svenska barnen. Att förlägga skolan till landsbygden vore att försvåra dess åtkomlighet. För Nuckö vore det svårt att komma till Ormsö och tvärtom. Trafiken går ju i båda fallen via Hapsal. Och som N. A. framhåller, bleve det dyrt att anskaffa alla till en dylik läroanstalt behöfliga möbler och utrustning, även vad lärarekrafterna beträffar. Skall det tilltänkta läroverket få någon livsbetydelse för Svenska Estland, är Hapsal den enda platsen. Härifrån hade även lärarna möjlighet att komma i närmare kontakt med befolkningen.

S. O. V. borde vid årsmötet taga saken i allvarligt övertägnande och oförtövat vidtaga alla åtgärder för att till hösten 1922 första klassen kunde startas. Brist på elever är ej att befara. Hela massor av svenska barn besöka estniska läroanstalter i Hapsal. Ett svenskt läroverk skulle locka kanske mera sö-

kande än som kunde emottagas. Ingen dag mer att förlora. Vi få göra allt för att ej bliva för långt efter grannarna. Med varje dag blir avståndet mellan dem och oss allt större. Tänk, om vi om några år hade en trupp unga män och kvinnor, som vore mogna att söka sig in till de högsta bildningsanstalter! Och sedan på ett eller annat sätt bleve hembygden till fromma! En mängd ungdomar skulle få förutsättningar för att tillägna sig nyare tidens rön på huvudnäringarnas områden. Det skulle bli ett nytt sjudande liv i vår så matta svenska samhällskropp. Då skulle vi äldre, som kämpat ojämnt och ofta nog hopplöst ute i gråa ökensanden, i likhet med den gamle Simon, med glädje kunna samlas till fäderna. Bara att i tanken få skåda in i detta framtidsland kommer pulsarna att slå kraftigare och ögat att lysa av en varmare glans. För att synen dock ej måtte bliva bara ett gäckande fata morgana, skola alla friska viljor mobiliseras till ärligt arbete, ty vilja är att kunna.

J. B.

DEN BRITTISKA HANDELN OCH ESTLAND.

Handels- och industriministeriet har beviljat engelska trådfabriken Anchor rätt att upprätta ett nederlag och en försäljning av sina produkter i Reval. Fabriken har tidigare haft en filial i Petersburg och avdelningen i Reval skall nu främst betjäna den ryska marknaden.

NY RANDSTATSKONFERENS.

I Reval hålles en ekonomisk konferens, vari deltaga Lettland, Litauen, Estland och Finland. Litauen representeras av utrikesministeradjointen Klimas och Jurgits, Lettland av Meyero-vitsj, Estland av Piip och Finland av Holsti.

HANDELSFÖRDRAGET MED FINLAND.

Enligt vad det uppges, skall regeringen numera ha frångått sitt tidigare beslut att göra frågan om handelsfördraget med

många andra. Man brände inte gärna lampa på julkvällen. Alla samlade sig åter omkring spiseln, i vilken brasan sprakade och flammade. Husfadern läste julens evangelium om barnet, som fick sitt första hem i ett stall och en krubba till sin vagg, om ljuset, som lyste för herdarna i natten, och om sången, som sjöngs av änglar i höjden. Både unga och gamla kände det, som om de varit med i Betlehem och sett de underbara synerna och lyssnat till änglarösterna. Efter läsningens slut sjöngos flera julpsalmer och sånger.

Om en stund höres en knackning på ytterdörren. Det är julklapparna, som börja komma.

(De ha fått sitt namn just av att man brukade klappa på dörren, när man lämnade dem). Man ser efter och finner ett paket från en kär vän. Sedan komma de flera stycken. — Nu skiljes man åt för en kort stund. Männen gå och ge kreaturen nattfoder, medan kvinnorna laga kvällsvarden i ordning. Den utgjorde alltid av „lutfisk“, vanligen gråsej, och risgrynsgröt. — Snart voro alla samlade i storstugan igen och kvällsmålet intogs. När bordet dukats av, tog husmodern fram en stor korg, fylld med många olika paket — det är familjemedlemmarnas julklappar till varandra och till tjänstefolket. De utdelades efter påskrivna adres-

ser. Var och en fick något, och nyfiket öppnades paketen. Alla voro glada, somliga därför att de fått, vad de önskat sig, andra därför att de fått något alldeles oväntat.

Man gick alltid tidigt till sängs julkvällen. Men julnatten fick det ej vara mörkt i något hem. Ett långt ljus tändes och sattes på spiselhällen. Där kunde det stå utan fara för eldsvåda.

Redan klockan 1 juldagsmorgonen steg man upp för att begiva sig till ottesången i sockenkyrkan; den började vanligen klockan 4 eller 5. Man ur huse skulle man ut då. Knappast någon var hemma. Vanligen var det slädföre. Somliga körde

Finland beroende av frågan om isbrytaren Väinämöinsens utlämning.

I finländska utrikesministeriet förberedes som bäst en proposition om det blivande handelsavtalet.

ESTLÄNSK-RYSKA GRÄNS-REGLERINGEN SLUTFÖRD.

Arbetena för uppgående av gränsen mellan Ryssland och Estland ha slutförts och hithörande handlingar undertecknats.

STADSFÄST DÖDSDOM ÖVER KOMMUNISTER.

Till N. O. meddelas, att estländska senaten fastställt krigsrättens dom, varigenom fyra kommunister dömts till döden.

LÄRARMÖTE.

Lettändska lärarförbundet har inbjudit de litauiska och estniska lärarna till en konferens i Riga under julhelgen. Konferensen

med häst, andra gingo till fots. Färden och vandrigen gingo muntert under bjällerklång och furubloss. Fotgängarna medförde tjärfylld furuved, som var fäst vid ändan av en lång stång. Veden antändes och stängen bars högt av vandraren, så att blosset lyste ganska vitt omkring honom, givande ett mystiskt sken i vinternattens dunkel. Framme vid kyrkan kastades alla blossen i en hög och bildade då ett flammande bål. — I kyrkans fönster liksom även dörrar och altare funnos bågar med många ljus i varje. Det var verkligen julstämning både ute och inne. Särskilt högtidligt kändes det, när julpsalmen: „Var hälsad sköna

kommer att behandla olika skol- och uppfostringsfrågor.

SMÄNOTISER

— **Postbefordran** mellan Helsingfors och Reval försiggår numera från Helsingfors onsdagar och lördagar kl. 9. f. m. och från Reval onsdagar och lördagar kl. f. m.

— **Allsvensk samlings** senaste nummer är som vanligt rikt på meddelanden. Bland de i numret ingående uppsatserna må nämnas en betitlad: Vår för hjälper Sverges folk icke estlandsvenskarna tillräckligt? samt en annan av professor V. Lundström: De svenska resandena och det svenska namnet i utlandet.

— **Dagens nummer** av Kustbon är den sista för i år.

En fridfull jul och ett gott nytt år

tillönskas Kustbons alla läsare, gynnare och vänner i hem- och utlandet.

morgonstund", sjöngs. — Hemfärden från kyrkan gick mycket raskt. Då var det vanligen kappkörning.

På juldagen voro f. ö. alla i stillhet var och en i sitt hem, men annandagen började de s. k. julkalasen, det vill säga, man bjöd grannarna till sig för att smaka julosten, som det hette, och då kom den största osten alltid till heders. Kalaset var dock icke så enkelt. Vanligtvis var det stort överflöd på mat- och dryckjorn och ett fasligt ätande, ty det måste göras heder åt anrättningen. Männen och kvinnorna samlades alltid i skilda grupper — det krävde anständigheten, menade man — och

Opinion.

POLSK FRUKTAN FÖR TYSK-RYSKT SAMARBETE I DE BALTISKA LÄNDERNA.

Med anledning av ett yttrande, som den nye tyske ministern i Riga fällt under en intervju, fäster en Warschautidning Polens uppmärksamhet på vikten av att särskilt i Baltikum motarbeta ett speciellt för Polen hotfullt tyskryskt samarbete. Tidningen citerar bland annat ett uttalande av en Danzigtidnings Rigakorrespondent, i vilken det heter, att Riga, Reval och Kovno äro trenne utposter till Tyskland, vilkas betydelse är större än vad det förefaller vid första påseende, och vilkas besättande med förstarangs diplomater är ytterst betydelsefullt. De baltiska ländernas politik går i grunden icke ut på något annat än att hålla dörren öppen till framtidens Ryssland, varför Baltikums framtid på det närmaste är förknippad med en ekonomisk samverkan med Tyskland och Ryssland.

Till dessa Danzigkorrespondentens betraktelser knyter Warschautidningen en undran, huruvida Polen gjort vad som göras kan för att motverka det tyska inflytandet i Baltikum.

Denna tidningens undran är förklarlig på grund av Polens intensiva intresse under det senaste halvåret för ästadkommandet av ett baltiskt förbund. Om man tar i betraktande det hittills ringa resultatet för Polens vid-

samtalen var vanligen livligt; stundom kunde gubbarna bli riktigt högröstade, särskilt om det rörde sig om socialisterna, om vilka det troddes, att de ville ta böndernas gårdar utan att betala dem. — Den vuxna ungdomen samlades i allmänhet ej med de äldre, utan den hade sina särskilda kalas.

Så förgingo helgdagarna liksom de s. k. mellandagarna under gemytlig samvaro. En förunderligt god sämja var rådande. Druckna personer eller fridstörare funnos sällan. De tälades helt enkelt icke.

Alla hade en glad och fridfull jul.

I v a n.

att Polen väl länge behandlat baltstaterna en smula för styvmoderligt för att kunna påräkna något större intresse för saken från deras sida.

Ur polsk synvinkel förefaller tidningens undran således nog så befogad.

PRENUMERERA

i god tid på Kustbon, så att intet avbrott i försändningen behöver ifrågakomma. Prenumeranterna i Finland kunna lämpligast vända sig till tidningens expedition i Kristinestad. Kustbon finnes intagen i den finländska posttaxan för 1922, vadan prenumeration sålunda även kan ske å närmaste postanstalt. Priset är detsamma som förut. Helst se vi att hel årgång alltid rekvireras. Prenumeranterna i Estland, Sverige och övriga länder må anmäla sig hos Kustbons Reval-redaktion.

Det är att hoppas att alla, som hittills abonnerat på Kustbon även för inkommande år skola göra det. För svenska Estland utgör ju tidningen en föreningslänk av allra största betydelse. Den kan helt enkelt icke undvaras. Svenskarna i Norden och världen runt som önska följa med en folkminoritets stävsamma liv, behöva också denna tidning. Genom att talrikt prenumerera på den räcker detta företag en hjälpsam hand. Dessutom gives därigenom ett moraliskt stöd åt vår goda sak. Främja Kustbon!

R e d.

— Tidningssvenska. I sin dödsruna över en donator skrev en huvudstadstidning bl. a.:

„Den storartade donationen vittnar vackert om den bortgångnes redan i livstiden visade varma intresse för barnens väl”

Redan i livstiden var det, ja. Fattas bara, att han efter döden skulle börja visa sitt intresse för barnen. Barn som äro så spökredda så!

Nyåret 1922.

*Klocka, ring året, det gamla,
till slut,*

*bär det på vingade tonvågor ut,
jorda det stilla vid stjärnornas
sken.*

*vig det till vilan, den eviga
se'n!*

Klämta din hälsning för kommande år,

där det gryr opp i det somnades spår.

*Bringa din önskan om lycka
och frid,*

*tro och förtröstan på framtiden
sprid!*

*Väck alla domnade krafter till
liv,*

*hemmenas vakande väktare bliv,
Träng med din mening till*

*hjärta och sinn,
klocka till gudstjänst ring ny-
året in!*

Utlandet.

DET JÄSER I JAPAN.

Till Chicago Tribune telegraferas från Tokio, att premiärministern Takahashi nyligen varit föremål för tvenne attentat, vilka dock misslyckades. Talrika häktningar ha företagits.

SOVJET PROTESTERAR MOT WASHINGTONKONFERENSEN.

Tjtjerin har den 8 dennes tillställt engelska, franska, amerikanska, japanska, belgiska och italienska regeringarna en not i vilken inlägges protest mot Washingtonkonferensen samt mot att den tagit till behandling frågan om den ostkinesiska järnvägskommande, så förefaller det antagligt

gen, som tillhör Ryssland. I noten meddelas, att Ryssland ej kommer att erkänna något som helst beslut av Washingtonkonferensen i denna fråga.

REHNLANDET FÖRBLIR TROGET.

De politiska partierna i Rehlandet ha beslutat utfärda ett gemensamt upprop, vari med anledning av försöken inom vissa kretsar att genom öppet högförräderi skilja Rhenlandet från riket dessa partier förklara: Vi hålla för eviga tider fast vid det tyska riket och vilja ej veta av någon lösryckning av det rheniska området.

SKADESTÅND FÖR HÄRJNINGARNA I OBER-SCHLESIEEN.

I en till ambassadörkonferensen riktad not anhåller tyska regeringen, att de allierade måtte ersätta de skador, som vållats i Oberschlesien under ockupationen, särskilt till följd av polackernas upplopp, samt ersätta av enskilda tyskar under samma tid lidna förluster.

LLOYD GEORGE PLANERAR.

I vissa utländska diplomat-kretsar i Washington meddelas, att Lloyd George planlägger ett vittsyftande förslag, som går ut på att Italiens, Belgiens, Frankrikes, Rysslands och de små balkanstaternas krigsskulder till England skulle avskrivas på villkor att Frankrike å sin sida annullerar de övriga ländernas krigsskulder till det. Som ytterligare villkor nämnes att Tysklands skuld till Frankrike skulle minskas med 13,500 miljoner francs.

ARBETSSTRIDERNA I SVERIGE.

Underhandlingarna mellan verkstadsföreningen och vederbörande fackförbund om ett nytt hela riket omfattande arbetsavtal på verkstadsindustriens område har förfallit. Arbetsgivarernas ombud ha förklarat skiljaktigheterna på båda sidor vara sådana, att positiva resultat ej kunna väntas. Arbetarna ha fordrat de nuvarande minimiarbetslönernas höjande med minst 22 proc. och dessutom industriell demokrati på verkstadsindustriens område. Arbetsgivarna ha däremot föreslagit en sänkning av lönerna. Från arbetarnas sida förklaras, att arbetsgivarna försöka genomdriva allt för stora fordringar för att försvåra åstadkommandet av nya avtal.

TRÅDLÖS TELEFON PÅ TAGEN.

Skall införas av de tyska järnvägarna.

De tyska järnvägarna ha inom den närmaste tiden för avsikt att installera trådlösa telefonstationer på snälltågen på de längre sträckorna, så att passagerarna hela tiden kunna stå i förbindelse med sina affärer eller familjer. Det första försöket gjordes den 7 d:s å snälltåget mellan Hamburg och Berlin.

— Rysk general — skomakare i Wien. Förutvarande ryske generalen Agabajev avlade nyligen med stor framgång sitt mästerprov som skomakare inför en särskild prövningsnämnd i Wiens skomakarörening. Efter revolutionen i Ryssland förtjänade general Agabajev sitt uppehälle som skomakare i sitt

hemland, men när bolsjevikerna sedermera kommo till makten, måste han fly ur landet och kom till Wien, där han försörjde sig med samma arbete. Nu har han som sagt avlagt mästerprovet inom skomakaryrket och har för avsikt att på allvar slå sig ned i Wien som skomakaremästare.

OM DECEMBER

säger Bondepraktikan bl. a. följande: „Om juledag i nyet mån komma, få vi gott år, oss till fromma. Ju närmare nytändning, ju bättre år. Ju närmare nytändning kommer adventet, ju värre det går. Det trä, som hugges i denna månad, ruttar ej eller varder maskätet. Vakta dig för kall drick. Du må ock taga läkedom. Håll ditt liv och bröst varma, låt dig ej åderslä. Bruka örter, som styrka hjärtat.”

— Från kasernen. Underofficeren: — „Vad gör Pöllönen om han på gatan träffar presidenten?”

Pöllönen: „Jag skubbar in i närmaste portgång.”

Filmrevyn &

Filmrevyns Julnummer

finnes att tillgå å Kustbons Redaktion, Riddaregat. 3 samt hos Kurt Carlsson, Brauerei Str. 4—1.

PRENUMERATION för 1922 emottages. Pris 60 Fmk per år.

KUSTBON

utkommer även under 1922.

Våra läsare böra i god tid förnya prenumerationen och även uppmana vänner och bekanta att prenumerera på tidningen.

Vänd Er skriftligen till Redaktionen, Riddaregat. 3, Reval.

Svenska Odlingens Vänners

Årsmöte

hålles på Ormsö

den 4 januari 1922.

Centralstyrelsen.